

Művészetünk.

Nemzeti színház.

Nyárhó 1. Két pisztoly. Szigligetitől. Minthogy e nagy hatású színművet már igen sokszor adák és még többször is fogják adni, de a bírálók mind erősebb, mind gyöngébb oldalai közül, még igen keveset tüntettek ki, mi adandó alkalomkor mintegy utólagos böngészetet tartva, néhány töredékes észrevétellel szolgálandunk, mind maga a mű, mind színi előadása fölött. — Nincs oly magyar színmű, melly a hatásos helyzetek változatosságát oly gazdagon tüntetné előnkbe, mint épen a Két pisztoly; itt az ellentétes jellemek, s a szomorú és víg elem helyes összevegyítése is, mindenesetre mesteri kézre mutat; a mű végzete azonban bágyadt, s az utolsó felvonás minden tekintetben távol áll a két elsőtől, épen úgy, mint a Szökött katonában. Minél fogva igen érdemes volna a két utolsó felvonást mind a két műben némileg újra átdolgozni, vagy inkább a két első felvonások jelességéhez, már csak az egyensúly kedvéért is fölemelni. — Rendre előfoglaljuk majd sorolni e mű jellemeit, milly eredeti alakokba önték némmel emberábrázolásban jeles színészeink. Először is Szentpéteryt és Telepyt említjük meg; az első Várhídi szerepében a legremekebb példányképét tünteti előnkbe, egy, gond nélkül élő, s csak a megyei életben résztvevő, és mozogni tudó kényelmes magyar aristokratának. Mily sajátos e szerepben Szentpéterynek egész hanghordozása, minden mozdulata, milly jellemző mind vőlegényi, mind táblabírói öltözködése, arcbeli alakozása — Maskirung — azt íróttal nem fejezheti ki, s csak a festészet tükrözhetné teljes hűségben. — Telepy mint Hugli szinte egyetlen a maga nemében; a kisvárosi borbélyok kandiságát, hihajhászó, pletyka és kérkedő természetét, és pulyaságát oly elevenen, oly jellemzőleg adja elő, hogy e nemben jobbat kívánni nem lehet. — Méltólag áll Telepy oldalán Hubenay Ferenc is, mint Stutzli borbélylegény, játéka, éneke biztos, s van benne elégséges comical erő. —

— 2. Tudtán kívülkém, s felvonások előtt és után a Kölcsey „hymnusára“ érkezett pályaművek előadása. — A derék francia kis vígjáték leginkább Szentpétery (Perrin) és László (Desaunais) igen jeles játéka következtében, ismét igen nagy hatású volt. A fiatal Szigetiben van tehetség, de azért ne bizza el magát, mert mindaddig, míg a szép magyar szót czigányosan, s a legesúlyabb dialectussal ejti ki, s míg szilaj pathosát mérsékelni nem tudja, ne is álmódozzék a művészkoszorúról. — Miután a már e lapunkban említett 6, dicséretre méltatott hymnuszalt az operai chorus eléneklé, s ezek közt Egressy Beniét és Travnyikét leginkább megtapsolá; elvégre a játék után Erkel Ferenc pályanyertes műve adták elő, melly nemzeti jelleme, magasztos művészi kifejezése, s hathatós harmóniája által egyaránt kitűnő, de magán viselyén a hymnus szelleméhez alkalmazott templomi zene bélyegét, a nép ajkán viszhangra nem fog találni. — Ez alkalommal, színpadunkon a titoknok egész ünnepélyességgel olvasá fel a műbírák jegyzőkönyvét, — és a rendezőg szinte ünnepélyesen bontogató fel a névrajtő jelíges

levelkéket; — azonban, mint ígérve volt, a 20 darab aranyat nem adák át a szerzőnek egész ünnepélyességgel.

— 3. Mátyás diák. Eredeti színmű dalokkal és tánczcal 3 szakaszban. Irta Berki, zenéjét Egressy B.

— 4. Ronconi ur és Ronconi asszony első vendég szereplése, Beatrice di Tenda című operában. — Különböző egyéniségénél fogva, lehet az embernek előszeretete egy vagy más művészet iránt, de azt, ki bármilly művészeti ágban tökéletes, egyaránt becsülni, méltányolni kell. — Ronconi rendkívül erős és kellemes baritonnal bír, de ezen hang csak az által nyer oly magas érdeket, mivelhogy birtokosa bámulatos művészi ügyességgel, a legfinomabb árnyéklatu változatossággal, s eleven, jellemző kifejezéssel tudja azt használni. Még a recitativ előadásában is valódi mester. Játéka szabatos, tele erővel és drámai kifejezéssel. — Neje, Ronconi asszony, jó iskolával bír, de tiszta, erős hanggal nem áldá meg a természet. — Agnese del Maio szerepében szembetűnő művészi haladást tanusított ez előadás alkalmával De Cau Mari is, ki tartós szorgalom által még sokra viheti.

— 5. Örültek háza Dijonban. Francia színjáték. — Lendvay (Duflos) és Egressy Gábor (Eberhard) jelesek. Szathmáryné, mint szerződött tag először lépett föl. Mielőtt bővebben szólnánk ezen szép tehetségű színészről játékaról, legyen szabad őt egyre figyelmeztetnünk: fordítson több gondot a tiszta jó magyarságra, a nyelvtani szabályokra, — az az, tegyen ki néhány színészen, még azok közül is, kik már több idő óta nem vándorolnak; mert nagyon fáj a jóra való fülnek, holmi „kereset“ — „távozok“ féle beszédet hallani. — Ma többen kitűnőleg viselték magukat.... a szerep nem tudásban; alig lehetne megmondani: kit illet e részben a koszorú, — pedig ez itt mindennapi dolog. — Érdekesíték még az előadást több rendbeli elkészések is. „Tömött publicum“, mint valaki mondta valahol, nem volt.

— 6. Haramiák. Szomorujáték Schillertől. Jeles mű, jó előadás, — dráma: parányi kis publicum. — Vivát!

— 7. Ronconi és Ronconiné második műelőadása a Bájital című operában. Dalművészt tragical előadása után e szerepben látni és hallani — esodálatos különbség. A legjobb hang, legjelesebb énekmod, a legcomicusabb játékmóddal egyesülve — állíthat csak elő oly dicső Dulcamárát mint millyen Ronconi. — Ma neje is inkább körében volt, mint a legelső előadásban. A mi embereink is valamennyien olaszul énekeltek, s Joób és Fűredy a nagy művész mellett helyt álltak magukert. — A színház ma sem volt egészen tele. — Ugyan miért? — mert Ronconit nem nevezik Elszer Fannynak. — Egyébiránt az illy europai híru művészeket színpadunkon fölléptetni, igen czélszerű, mert ez által nemzeti színházunk nagyobb hirbe jó a művelt világ előtt. És így Ronconinak sok bajba került megszerzése is méltánylást érdemel.

— 8. 1) Egy ur és egy asszonyság. 2) Legjobb az egyenes út. Az első francia vígjátékban, mindig igen mulattatólag, jó kedvvel szokott játszani Lendvayné, és Egressy G.; a másodikban szinte Egressy és Kovácsné.